

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-1890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/61682 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/61682

G.K.143

SORULAR

- 1) Meta Nikel Kobalt A.Ş. tarafından işletilen Manisa Gördes'teki Meta nikel madeninin atık havuzuna giden borunun patlaması üzerine Bakanlığınızın bir açıklaması olacak mıdır?
- 2) Teknolojisi ve proses yönetimi ile kendi alanında dünyadaki ilk 10 tesis içinde yer aldığını belirten işletmenin zehirli kimyasal atıklarını taşıyan borusunun patlaması çoban tarafından tespit edilmeseydi, nasıl belirlenecekti? İleri teknolojisi olduğunu iddia eden işletme bu patlamayı çobanın tespitinden önce Bakanlığınıza iletmış miydi?
- 3) Çevre felaketine yol açmaması için Bakanlığınız duruma neden acil müdahalede bulunmamıştır? Bu konuda ihmali bulunan kamu görevlileri için soruşturma açılacak mıdır?
- 4) Borunun patlaması ile çevreye yayılan zehirli kimyasal atıkların, tarım alanlarına, yaşam alanlarına, su varlıklarına verdiği zararlar tespit edilmiş midir? Bu konuda yöre halkı bilgilendirilecek midir?
- 5) Atıkların karıştığı Gördes Barajı ve bölgede bulunan su varlıklarında, kirlilik tahlilleri yapılmakta mıdır? Sonuçlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 6) Çevre suçu işleyen Meta Nikel Kobalt A.Ş'nin nikel tesisi ne zaman, hangi koşullarda denetlenmiştir? Tesiste etkin denetim yapılmadığı iddiaları için açıklamanız olacak mıdır?
- 7) Zehirli kimyasallardan kurtulmak için borunun şirket tarafından patlatıldığı iddiaları araştırılacak mıdır?
- 8) Bakanlığınızın firmaya yaptırımı ne olacaktır? Hukuki süreç başlatılmış mıdır?
- 9) Maden atık tesislerinin çevre felaketlerine yol açmaması için Bakanlığınızın bir planlaması var mıdır?

CEVAPLAR

1) 24/03/2022 tarihinde, Manisa İli, Gördes İlçesinde nikel ve kobalt madeni işleten 'Meta Nikel ve Kobalt A.Ş.' ünvanlı tesisin faaliyeti sonucu oluşan beyaz renkli atık suların alıcı ortama deşarj edildiğine ilişkin Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze ulaşan ihbara istinaden, Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce olay yerinde incelemelerde bulunulmuştur. Yapılan incelemelerde; tesise ait Atık Depolama Barajından gelen geri devir atık suyuna kireç ilavesi sonrasındaki boru hattında arıza meydana geldiği ve arıza sonrasında beyaz renkli kireçli suların araziye aktığı anlaşılmış olup, kirliliğin tespiti amacıyla Bakanlığımızca akredite edilmiş laboratuvarlarda analiz edilmesi amacıyla Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce sahadan gerekli numuneler alınmıştır. Aynı gün söz konusu arızanın giderildiği tespit edilmiş olup; söz konusu bölgede temizleme çalışmalarına başlanılmıştır.

Analiz sonuçlarının tamamlanmasını müteakip Bakanlığımızca gerekli değerlendirmeler yapılacak olup, takip ve denetimlere ilişkin incelemeler devam etmektedir.

2,3) Tesisin atık barajına giden boru hattında meydana gelen patlama ile ilgili ihbarın ulaşmasının akabinde İl Müdürlüğümüzce ivedilikle olay yerine gidilerek denetim ve incelemeler başlatılmıştır.

4) Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce sahada yapılan denetimlerde, Çevre Mevzuatı açısından kirliliğin tespiti amacıyla gerekli numuneler alınmıştır. Analiz sonuçlarının tamamlanmasını müteakip Bakanlığımızca gerekli değerlendirmeler yapılacak olup; takip ve denetimlere ilişkin incelemeler devam etmektedir.

5,6) Bakanlığımız Merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan sair Mevzuat hükümleri kapsamında ani, birleşik ve şikâyetler üzerine denetimler titizlikle gerçekleştirilmektedir. Yapılan denetimlerde Çevre Kanununa aykırı faaliyet gösteren, gerekli önlemleri almadığı veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen işletmelere Kanunda yer alan ilgili hükümler gereğince idari para cezaları uygulanmakta, Mevzuata aykırı hususların tespitine istinaden çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyetleri gerekli görülmesi durumunda kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurularak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptali yapılmakta, ayrıca çevreyi kirlletme fiiline ilişkin Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında da konunun değerlendirilebilmesi için tesisler hakkında ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunmaktadır. Bu minvalde, tesiste gerekli denetim ve incelemeler başlatılmış olup, Bakanlığımızca incelemelerin tamamlanması neticesinde değerlendirmeler yapılacaktır.

Ayrıca, söz konusu işletmeye Bakanlığımız ve Manisa Valiliğimiz (Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından planlı ve şikâyetlere istinaden son bir yıl içerisinde 14 adet denetim yapılmıştır. İşletmenin Çevre İzin ve Lisansı bulunmakta olup; emisyonları SEÖS (Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi) ile anlık izlenmekte, ayrıca atık barajı özelinde de 4'er aylık periyotlar halinde numuneler alınarak kontrol edilmektedir.

7,8) Olaya ilişkin inceleme ve değerlendirmeler devam etmektedir. Analiz sonuçlarının kesinleşmesi ve değerlendirme sürecinin tamamlanmasını müteakip Çevre Mevzuatına aykırılıkların tespiti halinde gerekli adli ve idari iş ve işlemler uygulanacaktır.

9) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan Mevzuat hükümleri kapsamında, tüm madencilik faaliyetleri ve maden atığı depolama tesisleri, Bakanlığımız ve Taşra Teşkilatımız tarafından gerek şikâyetlere istinaden gerekse de birleşik, ani ve rutin denetimler kapsamında sıklıkla denetlenmektedir. Bu doğrultuda, 81 İl Müdürlüğümüz 04/11/2020 tarihli ve 16/12/2021 tarihli yazılarımız ve daha öncesinde müteaddid defa yapılan yazışmalarımız kapsamında söz konusu tesislerin denetlenmesi ve Bakanlığımıza gerekli bilgilerin sunulması minvalinde talimatlandırılmıştır. Tüm atık depolama tesislerine dair inceleme ve denetimler Bakanlığımızca rutin olarak devam etmektedir.